

Teza: kara dyscyplinarna

Brak uzasadnienia w zakresie okoliczności wymierzenia obwinionemu kary powoduje, że orzeczenie nie może być poddane prawidłowej kontroli w tym zakresie - także w kontekście zarzutu obwinionego wymierzenia drakońskiej kary pieniężnej w wysokości 6000 zł.

Sygn. akt: WO-89/18

ORZECZENIE

z dnia 21 sierpnia 2018r.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie w składzie:

Przewodniczący: SWSD Andrzej Hryniewicki /sprawozdawca/

Sędziowie: SWSD Adela Maria Fischer

SWSD Iwona Zielezińska

Protokolant: Aneta Stefańska

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego radcy prawnego Konrada Mazura

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 21 sierpnia 2018r. sprawy radcy prawnego D. K. obwinionego o popełnienie przewinień dyscyplinarnych określonych w art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2016 r., poz. 233) w związku z:

- art. 6, art. 8, art. 12 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego,
- art. 44 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego,

na skutek odwołania obwinionego z dnia 09 maja 2018r. od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych we W. z dnia 12 marca 2018 r. w sprawie sygn. akt: OSD/ 8/18,

1. Na podstawie art 437 k.p.k. w związku z art. 74 (1) pkt 1 ustawy o radcach prawnych uchyla zaskarżone orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych we Wrocławiu z dnia 12 marca 2018 r. w sprawie sygn. akt: OSD/ 8/18, w całości i przekazuje sprawę temu sądowi do ponownego rozpoznania.
2. Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania odwoławczego przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym w kwocie 1.200,00 zł (słownie złotych: jeden tysiąc dwieście) pozostawia do rozstrzygnięcia Okręgowemu Sądowi Dyscyplinarnemu Okręgowej Izby Radców Prawnych we Wrocławiu.

UZASADNIENIE

W skardze z dnia 18.04.2017r. skierowanej do Okręgowej Izby Radców Prawnych we Wrocławiu pokrzywdzona Pani A. W. podniosła, iż obwiniony radca prawny D. K., nie informował ją o przebiegu toczącego się postępowania sądowego pomimo wielokrotnie podejmowanych przez nią w tym celu prób kontaktu ze wskazanym radcą prawnym. Nadto, z treści skargi wynikało, że radca prawny D. K. został ustanowiony dla pokrzywdzonej pełnomocnikiem z urzędu w sprawie zawisłej przed Sądem Okręgowym we Wrocławiu I Wydział Cywilny, sygn. akt I C 196/16 i w tej sprawie niewłaściwie wykonywał czynności zawodowe jako pełnomocnik.

Po wszczęciu dochodzenia i przedstawieniu obwinionemu zarzutów jak w postanowieniu z dnia 25 maja 2017r., a następnie Postanowieniu o przedstawieniu zarzutów z dnia 27 października 2017r., Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych we Wrocławiu wnioskiem o ukaranie z dnia 31 stycznia 2018r.,

wystąpił do Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych we Wrocławiu o ukaranie radcy prawnego D. K. obwinionego o to, że:

1. będąc pełnomocnikiem ustanowionym z urzędu dla Pani A. W. w sprawie przed Sądem Okręgowym we Wrocławiu I Wydział Cywilny, sygn. akt I C 196/16, w okresie od dnia 12.08.2016 r. do dnia 20.04.2017 r., niesumienne oraz z nienależytą starannością wykonywał czynności zawodowe jako pełnomocnik z urzędu poprzez dwukrotne nie uzupełnienie braków formalnych pozwu, w związku z wezwaniami Sądu Okręgowego we W. z dnia 12.10.2016 r. oraz z dnia 13.02.2017 r., co w konsekwencji doprowadziło do zwrotu pozwu, jak również poprzez nie wywiedzenie zażalenia na zarządzenie Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 21.03.2017 r. w przedmiocie zwrotu pozwu, tj. że popełnił przewinienie dyscyplinarne z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2016 r., poz. 233) w zw. z art. 6, art. 8, art. 12 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego;

2. w związku z ustanowieniem go pełnomocnikiem z urzędu dla Pani A. W. w sprawie przed Sądem Okręgowym we Wrocławiu I Wydział Cywilny, sygn. akt I C 196/16, w okresie od listopada 2016 r. do września 2017 r., nie informował Pani A. W. o przebiegu ww. sprawy sądowej oraz o jej wyniku, tj. że popełnił przewinienie dyscyplinarne z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2016 r., poz. 233) w zw. z art. 44 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

Orzeczeniem z dnia 12 marca 2018r. Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych we Wrocławiu w sprawie sygn. akt OSD/ 8/18:

- w pkt. 1 orzeczenia uznał obwinionego D. K. za winnego popełnionego czynu określonego w art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (tj. Dz.U. z 2017 r. poz. 1870 z dnia 15 września 2017 r., ze zm.) w zw. z art. 6, art. 8, art. 12 ust.1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego i w związku z tym na podstawie art. 65 ust.1 pkt 3 z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (tj. Dz.U. z 2017 r. poz. 1870 z dnia 15 września 2017 r., ze zm.) wymierzył karę pieniężną w wysokości sześciu tysięcy złotych oraz na podstawie art. 65 ust. 2a z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (tj. Dz.U. z 2017 r. poz. 1870 z dnia 15 września 2017 r., ze zm.) orzekł zakaz wykonywania patronatu na czas trzech lat;

-w pkt.2 orzeczenia uznał radcę prawnego D. K. za winnego popełnionego czynu określonego w art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (tj. Dz.U. z 2017 r. poz. 1870 z dnia 15 września 2017 r., ze zm.) w zw. z art. 44 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego i w związku z tym na podstawie art. 65 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (tj. Dz.U. z 2017 r. poz. 1870 z dnia 15 września 2017 r., ze zm.) wymierzył karę upomnienia;

- w pkt.3 orzeczenia kosztami postępowania w kwocie 915 zł obciążył obwinionego radcę prawnego D. K..

Sąd I instancji w uzasadnieniu orzeczenia wskazał, że ustalony stan faktyczny sprawy nie budzi żadnych wątpliwości, a obwiniony dopuścił się wszystkich zarzuconych mu przewinień dyscyplinarnych oraz naruszenia wszystkich wskazanych norm Kodeksu Etyki Radcy Prawnego w zw. z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych. Przy wymierzaniu kary Sąd I instancji wziął pod uwagę wielość czynów i ich charakter oraz to, że od radcy prawnego z długoletnim doświadczeniem w zawodzie - jakim jest obwiniony - wymaga się godnego i uczciwego wykonywania zawodu. Obwiniony zaś sprzeniewierzył się podstawowym zasadom wykonywania zawodu radcy prawnego, wartościom i obowiązkom etycznym radcy prawnego poprzez kilkukrotne zaniechanie -tj. nie uzupełnienie braków formalnych pozwu (pomimo, iż był prawidłowo wzywany przez Sąd do uzupełnienia braków formalnych, a za pierwszym razem został mu wydłużony - na jego wniosek - termin do usunięcia braków formalnych pozwu), co w konsekwencji doprowadziło do zwrotu pozwu na podstawie zarządzenia Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 21.03.2017 r., oraz zaniechanie polegające na niezaskarżeniu tego zarządzenia przez obwinionego na korzyść pokrzywdzonej. W konsekwencji obwiniony dopuścił się w sposób zawiniony naruszenia wszystkich wyżej wskazanych norm postępowania, w tym jako ustanowiony pełnomocnik z urzędu dla osoby, która w ocenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego wymagała szczególnej pomocy profesjonalnego pełnomocnika.

Konsekwencją powyższego było uprawomocnienie się zarządzenia o zwrocie pozwu. Zachowanie obwinionego WSD ocenił jako rażąco naganne, bowiem radca prawny D. K. nie tylko w sposób zawiniony zniweczył główny cel

pomocy prawnej jakim była ochrona prawna interesów osoby reprezentowanej, ale także doprowadził do zwrotu pozwu wniesionego samodzielnie przez pokrzywdzoną. Dwukrotne zaś zaniechanie spełnienia zadość wezwaniu Sądu Okręgowego we Wrocławiu - pomimo prawidłowego wezwania, świadczy o dużej ignorancji przez obwinionego podstawowych obowiązków jakie ciąży na każdym pełnomocniku, a także na braku szacunku do zasad wykonywania zawodu radcy prawnego i lekceważącym stosunku obwinionego do nadrzędnych wartości i praw etycznych, jakich każdy radca prawny ślubował przestrzegać przy wykonywaniu zawodu.

W zakresie wymiaru kary Sąd I instancji wziął pod uwagę całokształt okoliczności sprawy oraz postawę obwinionego, tj. w przeważającej mierze brak współdziałania z organami samorządu radców prawnych (Rzecznikiem Dyscyplinarnym oraz Okręgowym Sądem Dyscyplinarnym) w toku prowadzonego dochodzenia, brak realnej próby wyjaśnienia sytuacji z pokrzywdzoną oraz będącego jego konsekwencją - postępowania dyscyplinarnego. WSD uznał, że karą, która pozwoli zrealizować cele zapobiegawcze i wychowawcze, które ma osiągnąć względem obwinionego, będzie zgodnie z art. 65 ust. 1 pkt 3 i art. 65 ust. 2a ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (t. j. Dz.U. z 2016 r. poz. 233 ze zm.) zastosowana kara pieniężna w wysokości 6 000 zł oraz zakaz sprawowania patronatu na czas trzech lat.

Przy wymiarze kary OSD wskazał, że biorąc pod uwagę charakter przewinienia, postawę obwinionego w toku postępowania, oraz fakt, że obwiniony w żaden sposób nie próbował naprawić negatywnych następstw wywołanych jego zawinionym zachowaniem, tj. nienależytym wykonywaniem czynności profesjonalnego pełnomocnika oraz nieinformowaniem klienta o toczącym się postępowaniu, w ocenie sądu kara pieniężna oraz zakaz sprawowania patronatu, w sposób wystarczający wypełnią wszystkie funkcje, jakie przypisywane są instytucji kary, a znaczący charakter przewinienia oraz postawa obwinionego wskazują na niecelowość wymierzenia obwinionemu którejkolwiek z lżejszych kar, tj. kary upomnienia bądź nagany.

Odwołanie od powyższego orzeczenia Sądu I instancji na podstawie art. 444 k.p.k. oraz art. 425 § 1-3 k.p.k. w części dotyczącej kary co do pkt. 1 skarżonego orzeczenia wniósł obwiniony. W odwołaniu z dnia 9 maja 2018r. obwiniony wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia w pkt. 1 poprzez orzeczenie kary upomnienia, zarzucając zaskarżonemu orzeczeniu na podstawie art. 427 i art. 438 k.p.k. rażąca niewspółmierność kary wymierzonej obwinionemu przez nienależyte uwzględnienie niewielkiego stopnia zawinienia obwinionego oraz nieznacznego stopnia społecznej szkodliwości przypisanego mu czynu, wynikające z okoliczności poinformowania przez obwinionego swojej mocodawczyni, że prawo którego dochodziła w sprawie, w świetle obowiązujących przepisów prawa wygasło, a tym samym podtrzymywanie swojego żądania wyrażonego w pozwie wobec jego bezzasadności i wielce prawdopodobnym oddaleniem powództwa, będzie skutkowało obciążeniem jej wysokimi kosztami procesu. W uzasadnieniu odwołania, obwiniony podniósł, iż znamienym jest w sprawie pominięcie przez Sąd I instancji okoliczności postępowania, które toczyło się przed Sądem Okręgowym we Wrocławiu i pominięcie okoliczności wyjaśnień złożonych przez obwinionego przed Zastępcą Rzecznika Dyscyplinarnego w zakresie wskazanym w odwołaniu, a orzeczona kara jest niewspółmierna do stanu faktycznego w jakim została ona wymierzona, a nadto, iż sąd I instancji nie uwzględnił w sposób odpowiedni okoliczności łagodzących i nie wziął ich pod uwagę orzekając o rodzaju kary i jej wysokości, zaś zachowanie obwinionego nie spowodowało szkody po stronie pokrzywdzonej A. W., lecz przeciwnie - uchroniło ją przed ewentualnymi kosztami postępowania w sprawie, która już " ...na starcie, nie miała perspektyw zakończenia korzystnym wyrokiem". Wymierzenie zaś kary 6000zł oraz kary zakazu patronatu na czas 3 lat jest karą "drakońską" i niewspółmierną do zarzucanych obwinionemu czynów.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych (zwany dalej także: WSD) ustalił i zważył, co następuje:

Odwołanie obwinionego zasługuje na uwzględnienie, choć z innych przyczyn niż wskazane przez obwinionego w odwołaniu.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych przyjął ustalenia w zakresie stanu faktycznego poczynione w niniejszej sprawie przez Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych we Wrocławiu jako pełne, prawidłowe i zasadne za własne zaś ustaleń tych obwiniony skutecznie i zasadnie nie podważył, a treści

odwołania obwinionego w ocenie WSD są głównie polemiką z zaskarżonym orzeczeniem i jego uzasadnieniem. Wniosek obwinionego o zmianę punktu I skarżonego orzeczenia w zakresie wymierzonej kary poprzez zastosowanie przewidzianej przepisem art. 65 ust. 1 pkt 1 ustawy o radcach prawnych, Wyższy Sąd Dyscyplinarny w Warszawie uznał za chybiony, nie mający oparcia w stosowanych w niniejszym postępowaniu dyscyplinarnym przepisach ustawy o radcach prawnych oraz przepisach kodeksu postępowania karnego stosowanych w oparciu o przepis art. 74(6) ustawy o radcach prawnych.

Zarzut rażącej niewspółmierności kary wymierzonej obwinionemu przez nienależyte uwzględnienie niewielkiego stopnia zawinienia obwinionego oraz nieznacznego stopnia społecznej szkodliwości przypisanego mu czynu nie może być rozpatrywany z tej przyczyny, iż Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych we Wrocławiu uchybił przepisom z art. 424 § 2 k.p.k. w związku z art. 74(1) pkt 1 ustawy o radcach prawnych, wskazującym i nakazującym, iż w uzasadnieniu wyroku należy przytoczyć okoliczności, które Sąd miał na względzie przy wymiarze kary. Sąd I instancji co prawda obszernie uzasadnił podstawę faktyczną i prawną orzeczenia, jednak w zakresie uzasadnienia rozstrzygnięcia o wymierzonej obwinionemu karze pieniężnej w wysokości sześciu tysięcy złotych (k. 147 akt) ograniczył się jedynie do stwierdzenia: iż karą, która pozwoli zrealizować cele wychowawcze, które ma osiągnąć względem obwinionego, będzie (...) kara pieniężna w wysokości 6000zł..." i następnie, że " (...) kara pieniężna (...) w sposób wystarczający wypełnia wszystkie funkcje, jakie przypisywane są instytucji kary". Takie stwierdzenie nie wyczerpuje przesłanek określonych w art. 424 § 2 k.p.k., który zobowiązuje Sąd do przytoczenia w uzasadnieniu okoliczności, które miał na względzie przy wymiarze kary. Przepis tegoż artykułu nakłada na sąd obowiązek przytoczenia w uzasadnieniu wyroku okoliczności, które były rozważane podczas narady nad wyrokiem i zostały uznane za mające wpływ na wymiar kary. Brak uzasadnienia w zakresie okoliczności wymierzenia obwinionemu kary powoduje, że orzeczenie nie może być poddane prawidłowej kontroli w tym zakresie - także w kontekście zarzutu obwinionego w zakresie kary pieniężnej jako kary "drakońskiej" i niewspółmiernej do zarzucanych obwinionemu czynów, gdyż nie wiadomo dlaczego wymierzył obwinionemu karę pieniężną w wysokości 6000zł, a nie dwóch czy też dziesięciu tysięcy złotych. Powyższy brak uniemożliwia ocenę orzeczenia w zakresie prawidłowości rozstrzygnięcia o wymiarze kary, a tym samym zasadności wniesionego przez skarżącego zarzutu odwołania w zakresie niewspółmierności kary do zarzucanych obwinionemu czynów, który wniósł o orzeczenie kary upomnienia zamiast kary pieniężnej.

Nadto WSD wskazuje, iż Sąd I instancji uchybił przepisom ustawy o radcach prawnych. Zgodnie z treścią przepisu art. 65(1) ust. 1 ustawy o radcach prawnych, w razie jednoczesnego ukarania za kilka przewinień dyscyplinarnych sąd dyscyplinarny wymierza karę za poszczególne przewinienia, a następnie karę łączną. Nie ulega wątpliwości, iż literalna treść przepisu statuuje obowiązek każdorazowego wymierzania kar jednostkowych za określone przewinienia i następnie - kary łącznej, nie pozostawiając tej procedury swobodnemu uznaniu sądu. Analiza zaskarżonego orzeczenia wskazuje, iż Sąd I instancji nie orzekł kary łącznej po wymierzeniu obwinionemu kar jednostkowych za poszczególne przewinienia, do czego wprost obliguje art. 65(1) ust. 1 ustawy o radcach prawnych. W tym też zakresie Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych we Wrocławiu w skarżonym orzeczeniu niewłaściwie opisał i dokonał wymiaru kary nie wymierzając kary łącznej, uchybiając normie z art. 65(1) ust. 1 ustawy o radcach prawnych. Ale też WSD wskazuje, iż przy orzekaniu kary łącznej sąd I instancji winien pamiętać o zastosowaniu zasad z art. 65(1) ust. 2 ustawy o radcach prawnych.

Wobec powyższego orzeczono jak w sentencji.

O kosztach postępowania przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym orzeczono w oparciu o przepis art. 70(6) ustawy o radcach prawnych w związku z § 1 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 oraz § 3 ust. 2 uchwały nr 86/ (...) Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 20 marca 2015 r. w sprawie określenia wysokości zryczałtowanych kosztów postępowania dyscyplinarnego.